

HO GÀ (Ho rít)

February 2015 | Page 1 of 3

Ho gà là gì?

Ho gà, hay còn gọi là “ho rít”, là căn bệnh do vi trùng (mầm bệnh) gây nên rất dễ lây lan từ người này sang người khác. Ho gà thường thì nhẹ đối với trẻ em lớn tuổi và người lớn, nhưng thường gây ra những vấn đề nghiêm trọng ở trẻ nhỏ.

Những triệu chứng của bệnh ho gà là như thế nào?

Các triệu chứng ho gà có ba giai đoạn. Giai đoạn đầu tiên bắt đầu như cảm thường có sổ mũi, hắt hơi và ho. Ho kéo dài trong một hay hai tuần, sau đó trở nên nặng hơn. Giai đoạn thứ hai được báo hiệu với những cơn ho dữ dội không thể kiểm soát được, nôn mửa sau khi ho, và đôi khi quý vị có thể nghe thấy tiếng rít khi thở vào. Trong các cơn ho dữ dội, người ho có thể bị nghẹt thở hay mặt tái xanh do thiếu không khí. Giữa những cơn ho, người ho thường có vẻ khỏe hơn. Giai đoạn này kéo dài khoảng 2 đến 6 tuần. Giai đoạn cuối cùng là khi các triệu chứng bắt đầu giảm dần. Người ho vẫn có thể có các cơn ho, nhưng bắt đầu thấy khỏe hơn. Chứng ho gà kinh điển kéo dài khoảng 6 đến 10 tuần. Người lớn, thanh thiếu niên và trẻ em đã được tiêm chủng thường có các triệu chứng nhẹ hơn có thể tương tự như bệnh viêm phế quản hay bệnh ho khác.

Bệnh ho gà lây lan như thế nào?

Vi trùng gây ra ho gà sống trong mũi, miệng và cổ họng, và được bắn vào không khí khi người bị nhiễm bệnh hắt hơi, ho hay nói chuyện. Những người đứng gần bên có thể hít vào những vi trùng này. Chạm vào khăn giấy hay dùng chung ly tách với người bị ho gà cũng có thể lây bệnh. Các triệu chứng đầu tiên xuất hiện khoảng từ 7 đến 10 ngày sau khi một người bị phơi nhiễm. Những người mắc bệnh ho gà có thể truyền bệnh bắt đầu từ 2 tuần trước khi cho đến 3 tuần sau khi bắt đầu ho, hay cho đến khi họ chấm dứt 5 ngày điều trị thuốc kháng sinh thích hợp.

Ai có thể mắc bệnh ho gà?

Tại Massachusetts, bệnh ho gà rất phổ biến ở những người có độ tuổi từ 10-20 tuổi mất khả năng bảo vệ họ có được từ vắcxin tiêm chủng lúc còn nhỏ. Trẻ nhỏ là nhóm tiếp theo có nhiều khả năng mắc bệnh nhất do chúng còn quá nhỏ nên không được vắcxin bảo vệ triệt để. Tuy nhiên, bất cứ người nào cũng có thể bị nhiễm ho gà và khó có thể chẩn đoán được vì các triệu chứng có thể giống với bệnh cảm, sau đó ho kéo dài trong nhiều tuần hay nhiều tháng.

Bệnh ho gà có nguy hiểm không?

Bệnh có thể nguy hiểm, nhất là với trẻ nhỏ. Ho gà có thể gây nên các vấn đề về đường hô hấp, viêm phổi, và sưng não (viêm não), có thể dẫn đến co giật và tổn thương não. Bệnh ho gà cũng có thể gây tử vong, nhất là ở những trẻ nhỏ, nhưng rất hiếm khi xảy ra. Ở trẻ lớn hơn, thanh thiếu niên và người lớn, bệnh nhẹ hơn nhưng có thể kéo dài trong nhiều tuần hay nhiều tháng.

Bệnh ho gà được chẩn đoán như thế nào?

Bệnh ho gà có thể rất khó chẩn đoán. Một bác sĩ có thể cho rằng bệnh nhân mắc bệnh ho gà do các triệu chứng, nhưng chỉ có cấy và thử máu là cách duy nhất để chắc chắn bệnh. Tiến hành

cây bằng miếng gạc lấy mẫu nước mũi. Chỉ tiến hành thử máu sau khi người bệnh ho kéo dài ít nhất 2 tuần. Trong khi các mẫu cây bệnh ho gà có thể được thực hiện ở bất kỳ phòng thí nghiệm nào, thì các xét nghiệm máu nên được gửi đến Viện Thí Nghiệm Tiểu Bang (SLI) để kiểm tra. SLI tiến hành kiểm tra miễn phí khi bác sĩ hay ủy ban y tế yêu cầu.

Bệnh ho gà được điều trị như thế nào?

Phương pháp điều trị chính là nghỉ ngơi nhiều và uống nhiều chất lỏng, và điều trị bằng thuốc kháng sinh. Khí oxy và thuốc giúp bệnh nhân thở cũng như thuốc giảm đau nhẹ đôi khi cũng cần thiết để giúp kiểm soát các cơn ho thật sờm. Bất kỳ người nào mắc bệnh ho gà nên đi khám bệnh tại phòng mạch bác sĩ để được cấp thuốc kháng sinh phòng ngừa bệnh, cho dù họ đã được tiêm chủng.

Nếu trước đây đã mắc bệnh ho gà, thì tôi có thể mắc bệnh trở lại không?

Mặc dù bệnh ho gà có thể tạo ra khả năng miễn nhiễm đối với bệnh ho gà, nhưng thời gian miễn dịch này giảm dần theo thời gian. Vì lý do này, người nào tiếp xúc với bệnh ho gà nên đến gặp bác sĩ để được cung cấp thuốc kháng sinh, cho dù trước đây họ đã mắc bệnh này. Trẻ em dưới 7 tuổi nên được bác sĩ theo dõi hồ sơ chủng ngừa, nếu chúng cần tiêm thêm DTaP (bạch hầu, uốn ván và ho gà không té bào). Các thanh thiếu niên và người lớn chưa từng được tiêm thêm một liều vắcxin Tdap (uốn ván, bạch hầu và ho gà không té bào) nên hỏi bác sĩ của mình về việc tiêm vắcxin Tdap.

Có thể ngăn ngừa bệnh ho gà hay không?

Chủng ngừa là cách tốt nhất ngăn ngừa bệnh ho gà. Tiêm vắcxin ngừa bệnh ho gà cùng với vắcxin bạch hầu và uốn ván. Hiện nay trẻ em dưới 7 tuổi được tiêm liều vắcxin này gọi là DTaP (bạch hầu, uốn ván, ho gà không té bào). Trẻ lớn hơn hay người lớn có thể tiêm vắcxin DTP (bạch hầu, uốn ván, ho gà toàn té bào), một loại vắcxin đã được sử dụng trước năm 1996 tại Mỹ. Cả hai loại vắcxin này đều có tác dụng rất tốt để ngăn ngừa cả ba bệnh. Tdap (uốn ván, bạch hầu, ho gà không té bào) là loại vắcxin dành cho các thanh thiếu niên và người lớn phần lớn được sử dụng như là liều tăng cường. Hiện nay, khuyến cáo chỉ 1 liều Tdap. Trước khi có vắcxin Tdap, các thanh thiếu niên và người lớn không được ngăn ngừa bệnh ho gà vì khả năng miễn dịch bệnh ho gà từ các vắcxin tiêm chủng từ nhỏ giảm dần qua thời gian.

Các rủi ro từ các vắcxin này là gì?

Tất cả các vắcxin, cũng như các loại thuốc khác, đều có thể gây tác dụng phụ ở một số người. Vắcxin DTaP có thể gây mẩn đỏ, sưng tấy, sốt, uể oải, hay cáu kỉnh. Các phản ứng nghiêm trọng hơn, bao gồm các cơn co giật và khóc liên tục kéo dài trong hơn 3 giờ, rất ít khi xảy ra.

Tiệm vắcxin DTaP an toàn hơn nhiều so với tiêm chủng ngừa bệnh ho gà, và hầu hết mọi người không có bất kỳ vấn đề nào với loại vắcxin này. Có nhiều trẻ nhỏ mắc bệnh ho gà nếu ba mẹ ngưng không tiêm chủng cho trẻ. Vắcxin Tdap có thể gây đau, mẩn đỏ, sưng tấy, sốt, đau đầu, buồn nôn, nôn mửa, tiêu chảy và các vấn đề nhẹ khác. Rất hiếm khi xảy ra các phản ứng

nghiêm trọng hơn. Tiêm vắcxin Tdap an toàn hơn nhiều so với tiêm chủng ngừa bệnh ho gà, và hầu hết mọi người không có bất kỳ vấn đề nào với loại vắcxin này.

Ai nên tiêm vắcxin DTaP?

Mọi trẻ em dưới 7 tuổi nên tiêm loại vắcxin này trừ khi trẻ có tiền sử bệnh co giật hay vấn đề về não khác hay có vấn đề nghiêm trọng về sức khỏe sau khi tiêm DTaP trước đây. Nếu không, con của quý vị nên tiêm vắcxin DTaP khi trẻ: **2 tháng tuổi, 4 tháng tuổi, 6 tháng tuổi, 12—15 tháng tuổi, và 4 – 6 tuổi.**

Ai nên tiêm vắcxin Tdap?

Các thanh thiếu niên và người lớn nên tiêm một liều vắcxin Tdap thay vì tiêm ngừa bệnh uốn ván thường xuyên (Td). Các thanh thiếu niên thường tiêm vắcxin Tdap khi đi khám bệnh lúc 11 – 12 tuổi. Một điều đặc biệt quan trọng là những người lớn khi tiếp xúc với trẻ sơ sinh, như cha mẹ, nhân viên chăm sóc sức khỏe và nhân viên chăm sóc sức khỏe cho trẻ, nên tiêm một liều vắcxin Tdap.

Tôi có thể lấy thêm thông tin ở đâu?

- Bác sĩ, y tá hay phòng khám bệnh của quý vị, hay ban y tế địa phương của quý vị (được liệt kê trong sổ điện thoại của chính quyền địa phương).
- Sở Y Tế Cộng Đồng Bang Massachusetts (The Massachusetts Department of Public Health), Chương Trình Chủng Ngừa (617) 983-6800 hay số điện thoại miễn phí (888) 658-2850, hay trên trang web MDPH tại www.mass.gov/dph/.

Văn Phòng Khu Vực Đông Bắc	Tewksbury	(978) 851-7261
Văn Phòng Khu Vực Trung Tâm	West Boylston	(508) 792-7880
Văn Phòng Khu Vực Đông Nam	Taunton	(508) 977-3709
Văn Phòng Khu Vực Metro/Boston	* Jamaica Plain	(617) 983-6860
Văn Phòng Khu Vực Miền Tây	Amherst	(413) 545-6600

*Các nhà cung cấp và cư dân Boston cũng có thể gọi đến Ủy Ban Y Tế Cộng Đồng Boston ở số (617) 534-5611.

- Đường Dây Nóng Thông Tin Chủng Ngừa Quốc Gia CDC
 - Tiếng Anh: 1-800-232-2522 (Thứ Hai – Thứ Sáu, 8 giờ sáng – 11 giờ đêm) hay tiếng Tây Ban Nha: 1-800-232-0233 (Thứ Hai – Thứ Sáu, 8 giờ sáng – 11 giờ đêm)
 - TTY: 1-800-243-7889 (Thứ Hai – Thứ Sáu, 10 giờ sáng – 10 giờ đêm)

